

Slotbeschouwing

De benoeming van De Vreese tot bibliothecaris is een goede beslissing geweest van Rotterdam. Onder zijn leiding maakte de bibliotheek een bloeiperiode door. Het bezit werd aanzienlijk uitgebreid (het aantal boekbanden groeide van 80.000 naar meer dan 259.000) en ook het wetenschappelijk karakter van de bibliotheek werd aanmerkelijk versterkt. De Vreese had zich immers direct bij zijn aantreden tot taak gesteld om niet alleen ontspanningslectuur aan te bieden maar ook en vooral de wetenschappelijke afdeling uit te bouwen. Zou de bibliotheek niet de stand van de wetenschap weerspiegelen, dan zou de bibliotheek vroeg of laat een dood kapitaal worden. Van grote betekenis is ten slotte dat hij de omvang van de collectie *Erasmiana* meer dan verdubbeld heeft. Mede dank zij hem kon de verzameling uitgroeien tot de grootste ter wereld en werd Rotterdam een centrum voor de Erasmusstudie²⁶). Het is geen slechte zaak gebleken dat de Rotterdamse bibliotheek - van oorsprong een stedelijke geleerde boekerij - als bibliothecarissen een aantal geleerden van naam heeft gekend.

De waardering voor wat De Vreese in de Maasstad tot stand had gebracht, bleek behalve bij zijn afscheid als bibliothecaris in 1934, ook kort na zijn overlijden in 1938. Naarstig werd gezocht naar een goede bestemming voor zijn *Bibliotheca Neerlandica Manuscripta*, het monumentale documentatie-apparaat waaraan De Vreese te Rotterdam in zijn vrije tijd had verdergewerkt. Met steun van een aantal particulieren werd een bedrag van 21.000 gulden op tafel gebracht - omgerekend naar de huidige maatstaven zo'n twee à drie ton. Met dit kapitaal werd De Vreeses levenswerk van de erven aangekocht om te worden overgedragen aan de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Leiden. Op die manier zou deze unieke materiaalverzameling voor de studie van de Middelnederlandse taal- en letterkunde beschikbaar blijven en door medewerkers van de universiteitsbibliotheek kunnen worden bijgehouden. Opmerkelijk is dat het geld voor een groot gedeelte werd bijeengebracht door een handjevol Rotterdamse zakenlieden. Op het lijstje prijken de namen van mr. K.P. van der Mandele (bankier), A.J.M. Goudriaan (reder), Jacob Mees (bankier), Arthur Hartog (industrieel), D.G. van Beuningen (industrieel en reder), F. en A. Zeilinga (bankiers), W. van der Vorm (reder) en B.E. Ruys (reder). Belangrijke giften werden ook ontvangen van de weduwe van de industrieel Abraham van Stolk Jzn., mevrouw L. van Stolk-Chabot, en van drie alom bekende verzamelaars van boeken, kaar-